

S'ha mort Josep Palau i Fabre, l'alquimista de la literatura

El degà de les lletres catalanes ha deixat una obra extensa i diversa · El Palau de la Generalitat acollirà dilluns al matí un acte de comiat

Josep Palau i Fabre (Barcelona 1917 - 2008) s'ha mort avui a un quart de cinc de la tarda. Desapareix el degà de les lletres catalanes: poeta, dramaturg, contista, assagista, traductor i un dels màxims especialistes en l'obra de Picasso. Palau, que era a punt de fer noranta-un anys, deixa una obra extensa, ininterrompuda i de gran qualitat, que s'ha recollit recentment en dos volums a l'Obra Literària Completa (Galàxia Gutenberg / Cercle de Lectors). Dilluns a les onze del matí es farà un acte de comiat a Palau i Fabre al Palau de la Generalitat de Catalunya.

El seu llegat es conserva a la [Fundació Palau a Caldes d'Estrac](#), que va crear el 2003 amb la voluntat de conservar i difondre el fons artístic i documental de l'escriptor.

El poeta maleït

El crític literari Julià Guillamon, un dels estudiosos de l'obra i la figura de Palau i Fabre, explicava en motiu de la presentació del segon volum de l'Obra Completa (que inclou les memòries 'El monstre'): 'El monstre és un personatge encarat amb el món: amb els pares, que eren progressistes, però que van prendre partit per Franco; amb la postguerra, apostant per refer la cultura catalana, però oposant-se a les actituds conservadores, perquè ell ja és un home d'avantguarda. L'etapa de París, on es desentén dels ambients de l'exili... És un home desarrelat, per això els altres el veuen com un monstre.'

Palau va ser durant molts anys un 'outsider' i no va ser entès per bona part dels escriptors i intel·lectuals de la seva generació i de la generació posterior. Fins als anys vuitanta la seva obra no era prou valorada, i va ser una nova generació de creadors i personatges del món de la cultura com Perejaume, Manel Guerrero, Joan Terrida, els qui van reivindicar i rescatar de l'oblit la figura de Palau i la seva obra, sobretot poètica.

En paraules de Guillamon, Palau va ser un autor que va connectar amb la literatura europea i va ser un testimoni únic de la cultura d'abans de la guerra del 36-39, un món que volia recuperar a través de la lectura i la reinterpretació de la pròpia tradició literària.

La seva obra poètica, la més coneguda i reconeguda, és aplegada en el llibre 'Poemes de l'Alquimista'. 'La sabata', 'Cant espiritual', 'Jo em donaria a qui em volgués', 'Ombra d'Anna'... Molts dels seus poemes els han musicat artistes com Toti Soler i Maria del Mar Bonet. I els seus assaigs, fora dels dedicats a Picasso, són aplegats a 'Quaderns de l'Alquimista'. Palau també va conrear la traducció d'obres de Rimbaud, Antonin Artaud i Balzac, entenent-les com una reinterpretació i, per tant, també com una creació pròpia.

Homenatges i reconeixements

En els darrers anys i fins avui, han estat molts els actes que han ressituat la figura de Palau i Fabre a primera línia del panorama literari i cultural del país. Ho demostra el gruix de noms que van participar, el mes de maig del 2005, en l' emotiu [homenatge](#) que se li va retre al Palau de la Música Catalana. Tres generacions de personatges del món de la cultura: Jordi Coca (coordinador de l'acte), Hermann Bonnín (que va fer la direcció escènica), Alfonso Virallonga, Carme Elias, Carme Sansa, Joan Albert Amargós, Víctor Pi, Quim Lecina, Montserrat Carulla, Jordi Bosch, Lloïl Bertran i Celdoni Fonoll, Ramon Muntaner, Toni Xuclà, Maria del Mar Bonet, Julià Guillamon, Ricard Salvat, Perejaume, Manuel Forcano, Joan de Sagarra, IT dansa, Joan Margarit, Montserrat Abelló, Lluís Solà, Carles Miralles, Feliu Formosa.

Palau va ser nomenat Doctor Honoris Causa per la Universitat de les Illes Balears, té la Creu de Sant Jordi i va ser reconegut amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes l'any 1999.

L'any passat, coincidint amb la celebració dels seus noranta anys, VilaWeb li va fer el seu particular homenatge: ' [Celebrant Palau i Fabre](#)'. Hi trobareu en vídeo l'actriu Lloïl Bertran, els poetes Perejaume, Josep Pedrals i Montserrat Abelló i el director teatral Hermann Bonnín, que diuen un poema o fragment d'obra de Palau.

I en paraules de Palau:

Comiat

Ja no sé escriure, ja no sé escriure més.
La tinta m'empastifa els dits, les venes...
-He deixat al paper tota la sang.

¿On podré dir, on podré deixar dit, on podré inscriure
la polpa del fruit d'or sinó en el fruit,

la tempesta en la sang sinó en la sang,
l'arbre i el vent sinó en el vent d'un arbre?
¿On podré dir la mort sinó en la meva mort,
morint-me?
La resta són paraules...
Res no sabré ja escriure de millor.
Massa a prop de la vida visc.
Els mots se'm moren a dins
I jo visc en les coses.
23 febrer 2008

Una notícia de VilaWeb.cat
Edició GENERAL
<http://www.vilaweb.cat>
[Enllaç permanent](#)